

- Astrid Lindgren, *Pika Nogavička* (151)
- John Ronald Reuel Tolkien, *Gospodar prstanov* (147)
- Richelle Mead, *Vampiriska akademija* (134)
- Stephenie Meyer, *Jutranja zarja* (131)
- Jim Davis, *Garfield vam želi srečno!* (116).

Izbor mladih bralcev izkazuje povečano priljubljenost tistih knjig, ki so bodisi medijsko dobro podprte bodisi široko dostopne bralcem. Tako so mladi bralci za *Mojo najljubšo slovensko knjigo* izbrali knjigo Dese Muck *Blazno resno o šoli*, ki so jo v okviru projekta *Rastem s knjigo* (nosilec projekta je Javna agencija za knjigo RS) v letošnjem šolskem letu prejeli vsi sedmošolci, za *Mojo najljubšo prevedeno knjigo* pa knjigo Francesce Simon *Grozni Gašper*, prvo knjigo iz zbirke zgodb o Groznem Gašperju, ki je na našem trgu prisotna od leta 2004 in obsega že 20 zgodb in ki se (kot zbirka ali kot posamezni naslov) že vrsto let uvršča na najvišja mesta lestvice *Moja najljubša knjiga*. Podoben trend je razviden tudi pri naslovih, ki sledijo; nagrajena in s tem širše promovirana knjiga Gorana Vojnoviča *Čefurji raus!*, filmsko podprta knjiga Stephenie Meyer *Somrak*, prvi del *Somrak sage* itd.

Nespregledljiv je tudi podatek, da se visoko uvrščajo klasična dela mladinske književnosti: *Maček Muri* Kajetana Koviča, *Drejšček in trije Marsovečki* Vida Pečjaka, *Matilda* Roalda Dahla, *Pika Nogavička* Astrid Lindgren itd.

Vojko Zadavec

DESETNICA 2012

Desetnica je nagrada za otroško in mladinsko književnost, ki jo podeljuje Društvo slovenskih pisateljev. Nagrada je namenjena širšemu priznavanju ter uveljavljanju otroške oziroma mladinske literature v stanovski organizaciji, literarnokritični stroki in javnosti.

Stanovska nagrada pomeni enega osnovnih korakov do dokončnega izevanja statusa mladinske literature z nemladinsko, tako znotraj Društva slovenskih pisateljev kot v širši javnosti.

Nagrado Desetnica za najboljše otroško in mladinsko delo v poeziji ali prozi Društvo slovenskih pisateljev podeljuje vsako leto v mesecu maju **za obdobje zadnjih treh let izključno članom Društva slovenskih pisateljev**, ki ustvarjajo v slovenskem jeziku. Nagrado podeli na podlagi izbora, ki ga pripravi strokovnjak za mladinsko književnost, o izboru pa odloča pet- do sedemčlanska žirija v sestavi mladinskih in nemladinskih avtorjev, ki so izključno člani Društva slovenskih pisateljev. Nihče od članov žirije hkrati s svojim delom ne more sodelovati v izboru ali se potegovati za nagrado.

Žirija v sestavi Marjana Moškrič, Dušan Šarotar, Bina Štampe Žmavc, Janja Vidmar in Tone Partljič (predsednik) je letos izbirala med 81 deli. Nabor del s seznama Pionirske – centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo, ki je del Mestne knjižnice Ljubljana, je pripravila dr. Dragica Haramija.

Žirija je najprej izbrala **10 nominancev**. Za nagrado so bila nominirana naslednja dela:

- *Desetka* Cvetke Bevc,
- *Žabja radijska postaja sleherni večer oddaja* Nika Grafenauerja,
- *Mihec* Majde Koren,

² Prva knjiga iz zbirke.

- *Pesmi o Mišku in Belamiški* Ferija Lainščka,
- *Luža, čevelj, smrkelj in rokav* Vinka Möderndorferja,
- *Skrivnost oblačne gore* Milana Petka Levokova,
- *Radovedne pravljice* Slavka Pregla,
- *Martinček in dinozavri* Lucije Stepančič,
- *Hud planet* Primoža Suhodolčana ter
- *Hektor in zrela hruška* Dima Zupana.

Žirija je nagrado podelila **Feriju Lainščku** za *Pesmi o Mišku in Belamiški*. Slikanico, ki je leta 2010 izšla pri Mladinski knjigi (zbirka Velike slike-naice), je ilustrirala Maša Kozjek. Knjigi je priložena tudi zgoščenka s pesmimi, ki jih je uglasbil Lojze Krajnčan, poje pa jih Romana Krajnčan.

Žirija je v **utemeljivji za nagrado** zapisala:

Feri Lainšček (1959) je avtor, ki piše poezijo, prozo in dramatiko za otroke in odrasle. Njegovo (predvsem prozno) delo je

prepoznavno, večkrat nagrajeno, tokrat pa mu stanovski kolegi s podelitvijo desetnice 2012 pripenjamo lovoriko za otroško pesniško zbirko. Slikanica *Pesmi o Mišku in Belamiški* vsebuje deset pesmi o naslovnih likih, njuni drugačnosti in ljubezni. Pesmi imajo homogeno strukturo: vsaka pesem ima pet štirivrstičnih kitic s zaporednimi rimami in trohejskim ritmom.

Mišja družba je predstavljena antropomorfno, ob branju pesmi se bralcu razpre vznemirljiva in pesniško mojstrsko izpeljana zgodba, vredna velikega pripovedovalca, zgodba o ljubezni, begu, izločenosti, srečnem trpljenju in sreči.

Belamiška živi v Mišjem Gradcu, sivi mišek Miško pa v Mišji vasi, kamen spotike za njuno srečno ljubezen sta tudi tokrat zgolj njuna barva (bela in siva) in družbeni položaj (meščanka in kmet), a pesnik nam z močjo svoje besede in vere v pesniško resnico znova sporoča, da prava ljubezen premaga vse ovire. Vihrava mladost je – kot že tolikokrat – temelj strpnosti. Zaljubljena Belamiška in mišek Miško postaneta begunca, saj jima drugače družba ne dovoli, da bi bila skupaj. V ljubezni in v sanjah, če verjamemo vanje, je pač vse mogoče. Torej gre v nagrajeni knjigi za

Dr. Dragica Haramija in Feri Lainšček v pogovoru po podelitvi nagrade

pesniško in poetično idejno prepričljivo izpeljan motiv, ki prav zaradi svoje klasične in nadčasne strukture zahteva pesniško veščino, empatijo in predvsem nikoli razumljeno pesnikovo vero v moč ljubezni in svobode.

Avtor je v popotnici za slikanico *Pesmi o Mišku in Belamiški* zapisal:

Ko sem videl Mašine ilustracije, sem se zavedel, da ta zgodba res pripoveduje o 'mojih' temah: ljubezni, drugačnosti in, ker je povsod toliko žita, Prekmurju.

Podelitev nagrade je bila 22. maja v prostorih DSP. Vsa za desetnico nominirana dela pa so bila razstavljeni na

oddelku za otroke in mladino Knjižnice Otona Župančiča (Mestna knjižnica Ljubljana).

Dosedanji dobitniki desetnice: Mate Dolenc za *Letečo ladjo* (2004), Slavko Pregl za *Usodni telefon* (2005), Janja Vidmar za knjigo *Zoo* (2006), Bina Štampe Žmavc za *Živo hišo* (2007), Andrej Rozman Roza za knjigo *Kako je Oskar postal detektiv* (2008), Marjana Moškrič za knjigo *Stvar* (2009), Dim Zupan za knjigo *Hektor in male ljubezni: Zgodba nekega Hektorja* (2010) ter Milan Dekleva za knjigo *Pesmarica prvih besed* in Bina Štampe Žmavc za zbirko pravljič *Cesar in roža* (oba 2011).